

Den architektury 2021

Dopravní spojnice

Cesty a spojnice, zaniklé i ty stále existující, kterými jsou naše města protkaná a vliv dopravy na utváření našich měst a pohyb člověka skrze ně jsou hlavním tématem 11. ročníku festivalu. Ten se zaměří na železniční tratě, tramvajové linky, trasy metra, mosty a lávky i na regulaci automobilové dopravy a samozřejmě i související dopravní stavby včetně nádraží či přístavišť. Věnuje se proměnám území v čase, propojkami cest v krajině mezi městy i obcemi či samotnými stavbami. V Praze se festival vydá například po nedávno zrušené vlakové trati ze Strašnic do Vršovic, po ohroženém Hlávkově mostě, staronovém viaduktu v Karlíně, zamíří k zapomenutému a opuštěnému nádraží Vyšehrad či se zahlubí do umění pražské podzemky. Téma dopravy rezonuje i v regionálních programech. V Litoměřicích budeme například sledovat stopy Rakouské severozápadní dráhy, která při výstavbě v 70. letech 19. století a pak v 50. letech 20. století výrazně změnila tvář Litoměřic. Liberec nabídne procházku po stopách zaniklých tramvajových tratí, v Opavě zavítá festival do měnící elektrického proudu, jejíž osud je spjatý s provozem místní MHD. Ve Zlíně se vydáme po realizovaných i neuskutečněných projektech dopravních staveb. V Brně se mimo jiné mohou zájemci vydat na komentovanou plavbu po přehradě, na opuštěný velodrom nebo zhodnotit rekonstrukci nádraží Zvonařka. V Ostravě se zaměří hned na tři nádraží v běhu času. V Olomouci festival Den architektury nabídne vyjížďku lokálkou, zvanou Hanácká střela, výlet po nádražních stavbách a jiných objektech na trase do Náměšti na Hané. V Broumově festival zaostří na železniční trať Choceň – Broumov i fenomén polních cest a v Bílovci se bude věnovat úskalím tranzitní dopravy.

150 let od narození Jana Kotěry

Jedna z hlavních programových linií připomíná osobnost architekta Jana Kotěry, od jehož narození letos uplyne 150 let, a jeho vliv na rozvoj moderní architektury u nás. Představí jak Kotěrovy stavby, tak i realizace jeho žáků. V Praze se symbolicky zastaví u domu, který postavil pro svoji rodinu na rozhraní Vinohrad a Vršovic, dále zamíří do jeho dejvických i bubenečských vil, ale i k náhrobkům realizovaným podle jeho návrhů na pražském Novém židovském hřbitově. Veřejnosti se otevrou i budovy Právnické fakulty nebo Školy architektury AVU. Na programu nemohou chybět stavby v Hradci Králové, jako je Městské muzeum nebo hotel Okresní dům, kde program přestaví i Kotěrovy nerealizované projekty. Ve Zlíně se otevře Bažova vila, která jako první projekt firemní dělnické kolonie určila další směřování rozvoje celého Zlína. V Prostějově mohou zájemci se Dnem architektury zavítat do Národního domu nebo zamířit na exkurzi Starého a nového zámku v Ratiboři či do Fröhlichovy letní vily v Černošicích. Osobnost Jana Kotěry představí i souhrnná přednáška historika umění a rektora UMPRUM Jindřicha Vybírala. V Kutné Hoře nabízí program návštěvu Tellerova cukrovaru, kde lze nalézt gotiku i práci Jana Kotěry. V rámci oslav 150 let od narození prvního modernistického architekta Jana Kotěry se festival vydá také do Bažovy kolonie v Sezimově Ústí, která vznikla při rozšíření zlínského závodu.

Současná architektura

Festival pravidelně sleduje i nejaktuálnější architektonické počiny. Program tak láká například na hrad Helfštýn, jehož rekonstrukce mimořádně propojuje současnou architekturu s historickou památkou. Příznivce nejaktuálnější trendů a udržitelné architektury potěší například návštěva centra modulární architektury KOMA Modular ve Vizovicích u Zlína, obou budov ČSOB v pražských Radlicích, či krkonošského centra environmentální výchovy Krtek. Za pozornost jistě stojí i nová budova Fakulty humanitních studií v Praze nebo nová městská hala v Modřicích u Brna.

Industriální architektura

Podobu měst ovlivnil i rozvoj průmyslu a technických staveb. Festival se vrací například do sklářského centra v Kamenickém Šenově nebo nově objeví sklářské osady Kristiánov v Jizerských horách, bývalou prvorepublikovou vodní elektrárnu v Berouně či uměním oživený areál bývalé nítárny v Kyjově u Krásné Lípy. V Kladně se podívá na konverzi Bessemerovy konvertorové ocelárny. Patnáctikilometrová cyklovyjíždka z Frýdlantu povede údolím řeky Smědé kolem renesančních mlýnů, hamrů a kováren, i továren, dělnických domů a továrnických vil z 19. století. V zaniklé sklářské osadě Kristiánov u Bedřichova si zájemci připomenou význam lesních skláren v Jizerských horách. V Prostějově se mimo jiné zaměří na objekt bývalé Neherovy textilní továrny.

Film a architektura

Součástí Dne architektury je tradičně i festival Film a architektura, který nabídne na dvě desítky filmů v sedmnácti českých a slovenských městech. Letošní ročník, který nese podtitul "Spojení", poukáže na důležitou roli architektury při propojování lidí, míst a kultur, a představí výběr těch nejzajímavějších filmů mezinárodní produkce se zaměřením na kvalitní architekturu nebo architektonické přístupy nejen ke společenským problémům. Těšit se můžete na netradiční snímek Spaceship Earth popisující futuristický příběh simulace života na kosmické kolonii, uměleckou cestu do sakrálního díla uznávaného švýcarského architekta s názvem Mario Botta: The Space Beyond, Body-buildings a mnoho dalšího.

Spolek Kruh, zakladatel festivalu Den architektury, čerpá z dvou desítek let zkušeností v oboru a z dlouhodobé spolupráce s architekty, spolky a institucemi ve všech regionech. Vznikla tak síť, do níž se v průběhu deseti let zapojilo na 180 měst na území České republiky i na Slovensku. Navzdory pandemii se v loňském roce uskutečnilo takřka 400 akcí po celé ČR i na Slovensku, na které zavítalo na 23 000 návštěvníků.

Seznam všech potvrzených míst konání festivalu Den architektury

Banská Bystrica, Bardějov, Bedřichov, Benešov, Beroun, Bílovec, Bratislava, Brno, Broumov, Břeclav, Černošice, Červený Kostelec, Česká Kamenice, České Budějovice, Český Krumlov, Dobříš, Frýdlant, Fryšták, Helfštýn, Hodonín, Hradec Králové, Humpolec, Cheb, Jánské Lázně, Jaroměř, Jeseník, Jihlava, Kamenický Šenov, Karlovy Vary, Kladno, Klatovy, Kolín, Krásná pod Lysou horou, Krásné, Kremnica, Kutná Hora, Kyjov u Krásné Lípy, Liberec, Lidice, Litoměřice, Litomyšl, Lomnice nad Popelkou, Mariánské Lázně, Mělník, Mikulčice, Mikulov na Moravě, Nitra, Nový Dvůr, Nymburk, Olomouc, Ondřejovice, Opava, Ostrava, Pardubice, Pavlov, Piešťany, Plzeň, Poděbrady, Praha, Prachatice, Prostějov, Ralsko, Ratboř, Roudnice nad Labem, Řevnice, Sezimovo Ústí, Šumperk,

Turnov, Týn nad Vltavou, Ústí nad Labem, Valašské Meziříčí, Vimperk, Vizovice, Volyně,
Vrchlabí, Vsetín, Vysoké Mýto, Zábřeh, Zlín, Zvolen, Žamberk, Žatec, Žilina